ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2008

Vyhlásené: 14.03.2008 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

85

ZÁKON

zo 14. februára 2008,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 539/2005 Z. z. a zákona č. 326/2007 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 2 odsek 1 znie:

„(1) Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.“.

2. V § 2 sa vypúšťajú odseky 4 až 11.

3. Za § 2 sa vkladá § 2a, ktorý znie:

„§ 2a

(1) Diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

(2) Priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

(3) Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

(4) Obťažovanie je také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneucťujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti.

(5) Sexuálne obťažovanie je verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť narušenie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrašujúce, ponižujúce, zneucťujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie.

(6) Pokyn na diskrimináciu je konanie, ktoré spočíva v zneužití podriadenosti osoby na účel diskriminácie tretej osoby.

(7) Nabádanie na diskrimináciu je presviedčanie, utvrdzovanie alebo podnecovanie osoby na diskrimináciu tretej osoby.

(8) Neoprávnený postih je také konanie alebo opomenutie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí

a) s domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou vo svojom mene alebo v mene inej osoby alebo

b) s podaním svedeckej výpovede, vysvetlenia alebo súvisí s inou účasťou tejto osoby v konaní vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania,

c) so sťažnosťou namietajúcou porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.

(9) Diskriminácia právnickej osoby je nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k tejto osobe z dôvodov podľa § 2 ods. 1, ak ide o jej členov, spoločníkov, akcionárov, členov jej orgánov, jej zamestnancov, osôb konajúcich v jej mene alebo osôb, v mene ktorých koná táto právnická osoba.

(10) Odmietnutie alebo strpenie diskriminácie osobou nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť následné zaobchádzanie s touto osobou alebo správanie sa k tejto osobe alebo byť základom pre rozhodnutie, ktoré sa týka tejto osoby.

(11) Za diskrimináciu z dôvodu

a) pohlavia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva, ako aj diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie,

b) rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu,

c) náboženského vyznania alebo viery sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého náboženského vyznania alebo viery a aj diskriminácia fyzickej osoby bez náboženského vyznania,

d) zdravotného postihnutia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia alebo diskriminácia osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je osoba so zdravotným postihnutím.“.

4. § 3 znie:

„§ 3

(1) Každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávnych a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi.[1])

(3) Pri posudzovaní, či ide o diskrimináciu alebo nie, sa neberie do úvahy, či dôvody, ktoré k nej viedli, vychádzali zo skutočnosti alebo z mylnej domnienky.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 1 znie:

„1) Napríklad zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

5. V nadpise § 5 sa na konci slová „vo vzdelaní“ nahrádzajú slovami „vo vzdelávaní“.
6. V § 5 odsek 1 znie:

„(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.“.

7. V § 5 ods. 2 písm. c) sa slovo „vzdelania“ nahrádza slovom „vzdelávania“.
8. V poznámke pod čiarou k odkazu 5 sa citácia „Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov“ nahrádza citáciou „Napríklad zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“.
9. V § 5 sa vypúšťa odsek 3.
10. V § 6 odsek 1 znie:

„(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávnych vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.“.

11. V § 6 ods. 2 úvodná veta znie:

„(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi najmä v oblastiach“.

12. V § 6 sa vypúšťa odsek 3.
13. V § 8 odsek 1 znie:

„(1) Diskriminácia nie je také rozdielne zaobchádzanie, ktoré je odôvodnené povahou činností vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je legitímny a požiadavka primeraná.“.

14. V § 8 ods. 2 sa vypúšťa druhá veta.
15. V § 8 ods. 7 sa za písmeno b) nad slovom „matiek“ umiestňuje odkaz 11a.

Poznámka pod čiarou k odkazu 11a znie:

„11a) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 272/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho

mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien.“.

16. V § 8 sa odsek 7 dopĺňa písmenom c), ktoré znie:

„c) spočívajúce v poskytovaní tovarov a služieb výlučne alebo prednostne príslušníkom jedného pohlavia, ak sleduje legitímny cieľ a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné.“.

17. § 8 sa dopĺňa odsekmi 8 a 9, ktoré znejú:

„(8) Diskrimináciou nie je použitie rozdielov pri stanovení výšky poistného a výpočtu poistného plnenia poisťovňou a pobočkou zahraničnej poisťovne[11b]) založených na odlišnosti pohlaví, ak je táto odlišnosť určujúcim faktorom pri hodnotení poistného rizika vyplývajúceho z poistných zmlúv uzavretých podľa osobitného predpisu[11c]) a toto hodnotenie je založené na poistno-matematických a štatistických údajoch.

(9) Náklady súvisiace s tehotenstvom a materstvom nesmú viesť k rozdielom vo výške poistného a výpočtu poistného plnenia.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 11b a 11c znejú:

„11b) Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11c) § 788 až 828a Občianskeho zákonníka.“.

18. Za § 8 sa vkladá § 8a, ktorý znie:

„§ 8a

(1) Diskriminácia nie je prijatie dočasných vyrovnávacích opatrení orgánmi štátnej správy[11d]) zameraných na odstránenie foriem sociálneho a ekonomického znevýhodnenia a znevýhodnenia vyplývajúceho z dôvodu veku a zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi. Takými dočasnými vyrovnávacími opatreniami sú najmä opatrenia

a) spočívajúce v podporovaní záujmu príslušníkov znevýhodnených skupín o zamestnanie, vzdelávanie, kultúru, zdravotnú starostlivosť a služby,

b) smerujúce k vytváraniu rovnosti v prístupe k zamestnaniu a vzdelávaniu najmä prostredníctvom cielených prípravných programov pre príslušníkov znevýhodnených skupín alebo prostredníctvom šírenia informácií o týchto programoch alebo o možnostiach uchádzať sa o pracovné miesta alebo miesta v systéme vzdelávania.

(2) Dočasné vyrovnávacie opatrenia uvedené v odseku 1 môžu byť prijaté, ak

a) existuje preukázateľná nerovnosť,

b) cieľom opatrení je zníženie alebo odstránenie tejto nerovnosti,

c) sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie stanoveného cieľa.

(3) Dočasné vyrovnávacie opatrenia je možné prijímať len v oblastiach uvedených v tomto zákone. Tieto opatrenia môžu trvať len do doby odstránenia nerovnosti, ktorá viedla k ich prijatiu. Orgány podľa odseku 1 sú povinné ukončiť vykonávanie týchto opatrení po dosiahnutí stanoveného cieľa.

(4) Orgány podľa odseku 1 sú povinné priebežne monitorovať, vyhodnocovať a zverejňovať prijaté dočasné vyrovnávacie opatrenia s cieľom prehodnotenia opodstatnenosti ich ďalšieho trvania a podávať správy Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva[11e]) o týchto skutočnostiach.

(5) Ustanoveniami odsekov 1 až 4 nie sú dotknuté ustanovenia § 7 a § 8 ods. 3 písm. b) tohto zákona.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 11d a 11e znejú:

„11d) Napríklad zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, zákon č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11e) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov.“.

19. V nadpise nad § 9 sa slová „porušenia zásady rovnakého zaobchádzania“ nahrádzajú slovami „súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania“.

20. § 9 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Každý má právo na ochranu svojich práv aj mimosúdnou cestou prostredníctvom mediácie.[13])“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 13 znie:

„13) Zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov.“.

21. V § 10 ods. 1 sa slová „porušenia zásady rovnakého zaobchádzania“ nahrádzajú slovami „súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania“.

22. V § 11 ods. 1 a 3 sa slová „porušenia zásady rovnakého zaobchádzania“ nahrádzajú slovami „súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania“.

23.V § 11 ods. 2 sa slová „predloží súdu dôkazy“ nahrádzajú slovami „oznámi súdu skutočnosti“.

24. V prílohe prvom bode sa slová „(Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 180, 19/07/2000)“ nahrádzajú slovami „(Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 20/zv. 01; Ú. v. ES L 180, 19. 7. 2000)“.

25. V prílohe druhom bode sa slová „(Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 303, 02/12/2000)“ nahrádzajú slovami „(Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 04; Ú. v. ES L 303, 2. 12. 2000)“.

26. V prílohe tretí bod znie:

„3. Smernica Rady 86/378/EHS z 24. júla 1986 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 01; Ú. v. ES L 225, 12. 8. 1986) v znení Smernice Rady 96/97/ES z 20. decembra 1996 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 03; Ú. v. ES L 46, 17. 2. 1997).“.

27. Príloha sa dopĺňa štvrtým a piatym bodom, ktoré znejú:

„4. Smernica Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 01; Ú. v. ES L 39,14. 2. 1976) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/73/ES z 23. septembra 2002 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 05/zv. 04; Ú. v. ES L 269, 5. 10. 2002).

5. Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21. 12. 2004).“.

Čl. II

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení zákona č. 136/2003 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z. a zákona č. 269/2007 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 ods. 2 sa za písmeno f) vkladajú nové písmená g) a h), ktoré znejú:

„g) vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie,

h) vypracúva a uverejňuje správy a odporúčania o otázkach súvisiacich s diskrimináciou,“. Doterajšie písmená g) a h) sa označujú ako písmená i) a j).

2. V § 1 ods. 3 sa slová „porušenia zásady rovnakého zaobchádzania“ nahrádzajú slovami „súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania“.

3. V § 1 ods. 4 sa za slová „ľudských práv“ vkladajú slová „vrátane zásady rovnakého zaobchádzania“.

4. Za § 3d sa vkladá § 3e, ktorý znie:

„§ 3e

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe.“.

5. Príloha znie:
„Prílohak zákonu č. 308/1993 Z. z.ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNYCH AKTOV EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE
1. Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 20/zv. 1; Ú. v. ES L 180, 19. 7. 2000).
2. Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 5/zv. 4; Ú. v. ES L 303, 2. 12. 2000).
3. Smernica Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 5/zv. 1; Ú. v. ES L 39, 14. 2. 1976), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/73/ES z 23. septembra 2002 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 5/zv. 4; Ú. v. ES L 269, 5. 10. 2002).
4. Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21. 12. 2004).“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2008.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Paška v. r.

Robert Fico v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.